

13. FORAMINIFEREN UIT HET EEMIEN (aflevering 2)

Adrie Kerkhof.

Elphidium ? excavatum (Terquem, 1875).

Een flink deel van de foraminiferen uit het materiaal van Amersfoort en de boring Ruigoord wordt in beslag genomen door exemplaren van *Elphidium ? excavatum* (Terquem). Het is een zeer variabele soort die men onder verschillende namen in de literatuur kan tegenkomen (*E. clavatum*, *E. selseyensis*, *E. lidoense*, *Cribrononion lidoense*, enz.) Een aardig schema betreffende de geschiedenis van de naamgeving van *Elphidium ? excavatum* vindt u in Miller e.a. - zie literatuurlijstje).

Feyling-Hanssen (1972), Miller e.a. (1982), Painter en Spencer (1984) onderscheiden van deze foraminifeer verschillende "formae" die de eerste twee auteurs (4 en 5 formae) wel en de laatste (2 formae) niet aan het milieu koppelen. Bij figuur 4 zijn schematisch een aantal kenmerken aangegeven die gebruikt worden bij het onderbrengen in deze formae.

Het materiaal van de (R.G.D.-) boring Ruigoord, gemeente Amsterdam (44.00-44.25 m) is gezeefd op 0.05 mm, het materiaal van de bronbemaling Amersfoort op 2 mm.

Zowel in het materiaal uit Ruigoord als in het Amersfoortse materiaal komen verschillende vormen van *Elphidium ? excavatum* voor. Hier drie ervan:

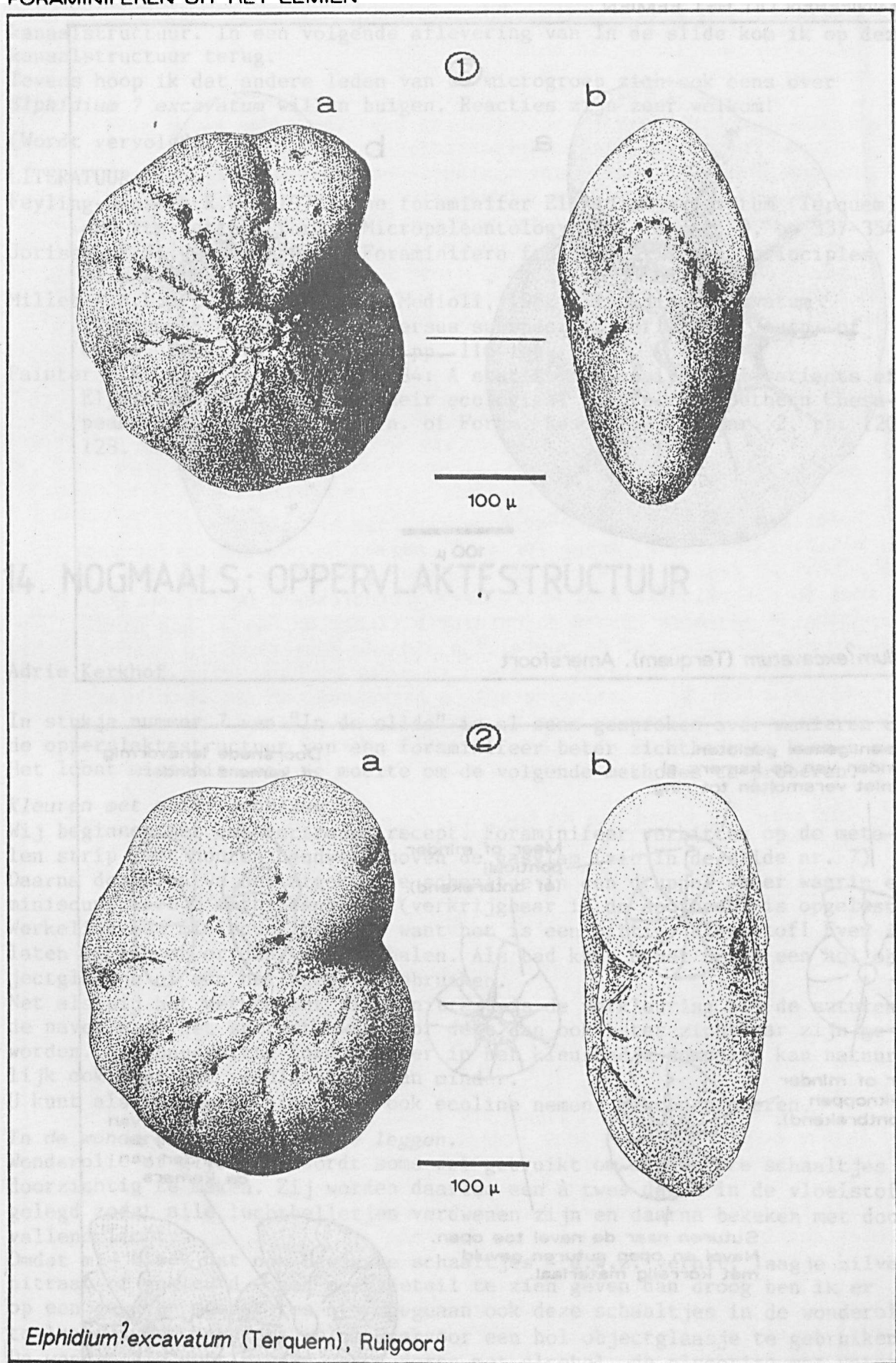
Figuur 1 a+b: Bij deze vorm zijn de ponticuli (Lat.: ponticulus = bruggetje. Dit is een soort uitsteeksel van de kamer over de suture naar de voorgaande kamer) iets duidelijker zichtbaar dan bij de vorm van figuur 2. Er is een flinke navelknop aanwezig. De doorsnede (b) is lensvormig.

Figuur 2 a+b: Bij deze vorm ontbreken de ponticuli nagenoeg. Een overtuigende navelknop is ook niet aanwezig. In doorsnede (b) zijn de kamers veel ronder.

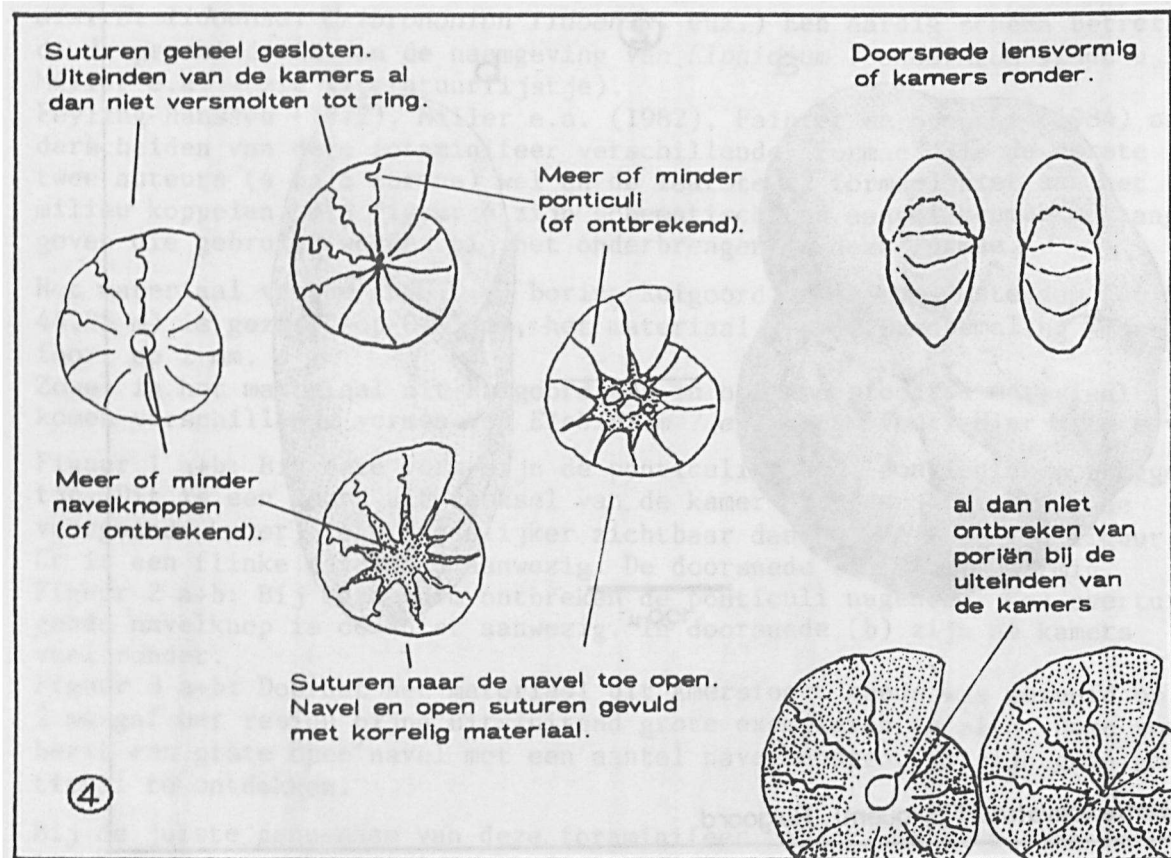
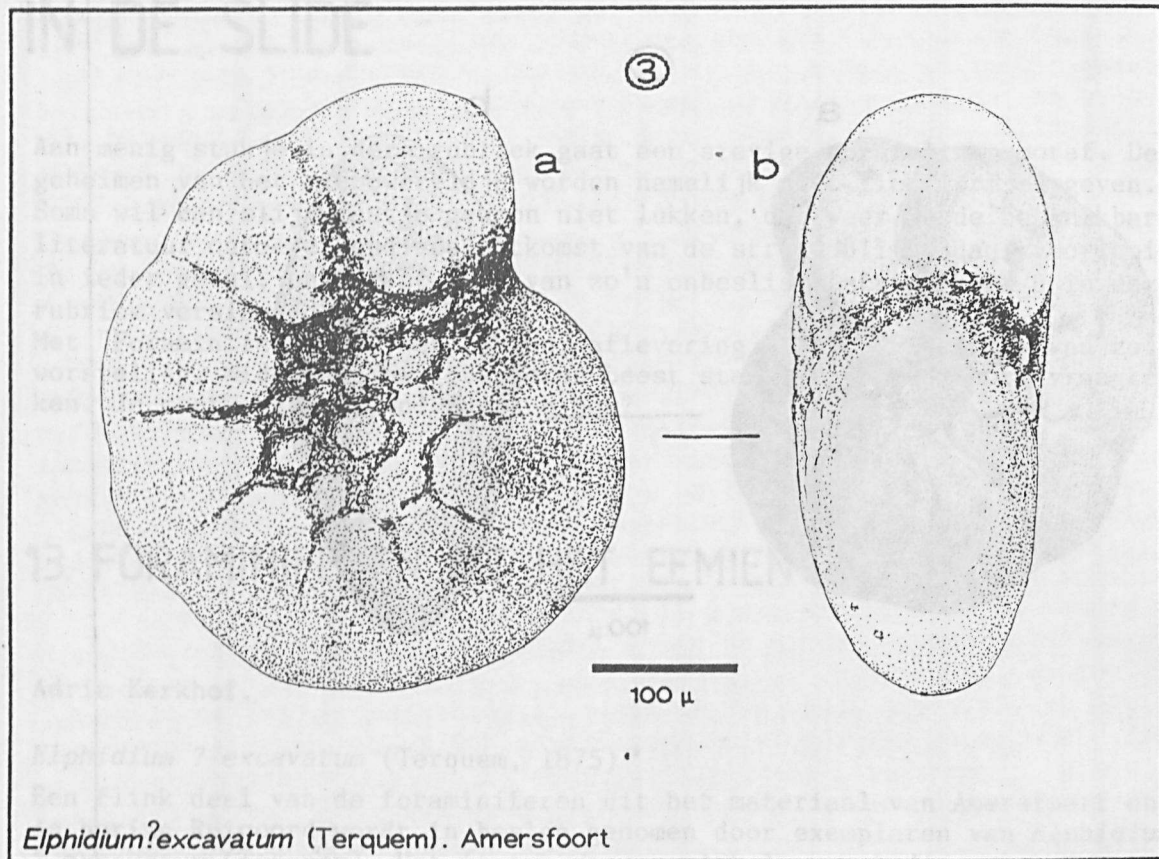
Figuur 3 a+b: Doordat het materiaal uit Amersfoort reeds was gezeefd op 2 mm gaf het residu bijna uitsluitend grote exemplaren te zien. Deze vorm bezit een grote open navel met een aantal navelknoppen. Er zijn geen ponticuli te ontdekken.

Bij de juiste genusnaam van deze foraminifeer heb ik, zoals u ziet letterlijk, een vraagteken geplaatst. *Elphidium ? excavatum* behoort tot de familie Elphidiidae waarvan de genera o.a. worden onderscheiden door verschillen in

FORAMINIFEREN UIT HET EEMIEN

FORAMINIFEREN UIT HET EEMIEN

kanaalstructuur. In een volgende aflevering van In de slide kom ik op deze kanaalstructuur terug.

Tevens hoop ik dat andere leden van de microgroep zich ook eens over *Elphidium ? excavatum* willen buigen. Reacties zijn zeer welkom!

(Wordt vervolgd)

LITERATUUR

Feyling-Hanssen R.W., 1972: The foraminifer *Elphidium excavatum* (Terquem) and its variant forms. *Micropaleontology*, Vol 18. nr. 3, pp 337-354.

Jorissen F.J., 1988: Benthic Foraminifera from Adriatic sea: principles of phenotypic variation.

Miller A.A.L., D.B.Scott en F.S.Medioli, 1982: *Elphidium excavatum* (Terquem): ecophenotypic versus subspecific variation. *Journ. of Foram. Res.*, Vol 12, nr 2, pp. 116-144.

Painter P.K. en R.S. Spencer, 1984: A statistical analysis of variants of *Elphidium excavatum* and their ecological control in southern Chesapeake Bay, Virginia. *Journ. of Foram. Res.*, Vol. 14, nr. 2, pp. 120-128.